

Luksemburg, 19 czerwca 2017 r.
(OR. en)

10197/17

MOG 42
CFSP/PESC 514
IRAQ 5

WYNIK PRAC

Od: Sekretariat Generalny Rady

Data: 19 czerwca 2017 r.

Do: Delegacje

Nr poprz. dok.: 10196/17 MOG 41 CFSP/PESC 513 IRAQ 4

Dotyczy: Konkluzje Rady w sprawie Iraku
– Konkluzje Rady (19 czerwca 2017 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie Iraku, przyjęte przez Radę na jej 3551. posiedzeniu 19 czerwca 2017 r.

KONKLUZJE RADY W SPRAWIE IRAKU

Rada do Spraw Zagranicznych, 19 czerwca 2017 r.

1. UE wyraża szczególne uznanie dla rządu Iraku pod przewodnictwem premiera Haidera al-Abadiego i dla irackich służb bezpieczeństwa w związku z istotnymi postępami, jakie poczynili w ciągu minionych miesięcy w kampanii wojskowej przeciwko Daisz. Postępy te zakończyły się wyzwoleniem większości dzielnic miasta Mosul, którego okupacja stanowiła istotną przeszkodę dla terytorialnego pokonania Daisz w Iraku. UE podkreśla wkład, jakiego dokonała globalna koalicja w udzielanie rządowi Iraku wsparcia w kampanii przeciwko Daisz, i podtrzymuje swoje pełne zaangażowanie na rzecz kompleksowych działań globalnej koalicji, obejmujących także zwalczanie brutalnego ekstremizmu i terroryzmu zgodnie z prawem międzynarodowym. UE dostrzega poświęcenia, jakich od obywateli Iraku wymagała kampania mająca na celu pokonanie Daisz. UE wyraża uznanie dla czynionych przez rząd Iraku starań w celu ochrony ludności cywilnej podczas kampanii wojskowej i apeluje do sił bezpieczeństwa Iraku, by nadal szczególnie uwzględniały ochronę ludności cywilnej w trakcie kampanii wojskowej w całym Iraku. UE z całą mocą potępia nieustającą brutalność działań Daisz i dokonywane przez to ugrupowanie jawne naruszenia praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego, m.in. ataki bez rozróżnienia, zabójstwa i związaną z konfliktem przemoc seksualną. UE jest także głęboko zaniepokojona doniesieniami o pogwałceniach i naruszeniach praw człowieka popełnianych przez siły irackie. UE z zadowoleniem przyjmuje poczynione przez rząd federalny Iraku i regionalny rząd Kurdystanu zobowiązania do szybkiego przeprowadzenia dochodzeń w sprawie wszystkich tych zarzutów, i apeluje do tych rządów o pociągnięcie sprawców do odpowiedzialności w ramach przejrzystego procesu.

2. W tym krytycznym momencie historii Iraku UE ponownie zapewnia o swoim stanowczym poparciu dla jedności, suwerenności i integralności terytorialnej Iraku, oraz o swoim głębokim i czynnym zaangażowaniu na rzecz zachowania wieloetnicznego, wieloreligijnego i wielowyznaniowego charakteru społeczeństwa irackiego, w tym na rzecz ochrony mniejszości. Aby zrealizować cel polegający na budowaniu wspólnej perspektywy przyszłości tego kraju, obecnie niezbędne jest, by Irakijczycy przystąpili do pluralistycznego procesu pojednania, zarówno na szczeblu krajowym, jak i lokalnym. UE z zadowoleniem przyjmuje starania przywódców politycznych Iraku na rzecz propagowania reformy politycznej i pojednania, i apeluje do wszystkich stron, by nadal czyniły postępy na drodze do pojednania narodowego w duchu wzajemnego zrozumienia i kompromisu. Ciągłe i długoterminowe wsparcie ze strony społeczności międzynarodowej jest w tym względzie niezwykle ważne. Należy także wspierać edukację propagującą otwartość wobec różnorodności.
3. UE uważa, że ogólnym interesom obywateli Iraku najlepiej przysłuży się dialog i współpraca, że należy unikać kroków jednostronnych, oraz że wszystkie nierozstrzygnięte kwestie należy rozwiązać przez wzajemnie uzgodnione stanowiska oparte na pełnym zastosowaniu postanowień irackiej konstytucji. UE apeluje do rządu federalnego Iraku i do regionalnego rządu Kurdystanu o wykorzystywanie udanej współpracy w zakresie bezpieczeństwa w trakcie kampanii o wyzwolenie Mosulu oraz o przystąpienie do konstruktywnego dialogu na temat wszelkich kwestii politycznych i gospodarczych, w tym na temat spornych granic wewnętrznych. UE apeluje także do wszystkich stron w regionie Kurdystanu w Iraku, by dążyły do porozumienia i przywróciły funkcjonowanie demokratycznych instytucji w tym regionie, także poprzez przeprowadzenie wyborów regionalnych.
4. UE uważa, że dla rządu Iraku niezbędne jest poczynienie rzeczywistych postępów w reformach politycznych, by umożliwić pełne pojednanie narodowe oparte na sprawiedliwości i rozliczalności, na zasadach funkcjonującej demokracji, praworządności, poszanowaniu praw człowieka i prawdziwym udziale społeczeństwa obywatelskiego. UE wzywa do szybkiej realizacji irackiego narodowego planu działania na rzecz kobiet, pokoju i bezpieczeństwa. UE przyjmuje z zadowoleniem i popiera starania na rzecz reform czynione przez rząd Iraku i apeluje do wszystkich prominentnych polityków irackich o nadanie interesom narodowym rangi priorytetu oraz o wspieranie rządu w staraniach na rzecz reform, pojednania i stabilizacji, także w okresie prowadzącym do przyszłorocznych wyborów parlamentarnych i prowincjonalnych, które to wybory powinny odbyć się w sposób przejrzysty i odpowiadać normom demokratycznym. Należy zapewnić udział kobiet, młodzieży i mniejszości we wszystkich działaniach.

5. UE wyraża także swoje szczególne zaniepokojenie sytuacją humanitarną i dostrzega istotne wysiłki wszystkich władz irackich, Organizacji Narodów Zjednoczonych i innych partnerów międzynarodowych na rzecz świadczenia pomocy humanitarnej osobom wysiedlonym i dotkniętym przez ten konflikt. UE ponownie stwierdza jak ważne jest, by strony konfliktu zapewniały ochronę ludności cywilnej i przestrzegały prawa międzynarodowego, także międzynarodowego prawa humanitarnego i prawa dotyczącego praw człowieka – zarówno podczas działań wojennych, jak i, w stosownych przypadkach, po ich zakończeniu. UE podkreśla także pilną konieczność zapewnienia bezpiecznego i niezakłóconego dostępu organizacji humanitarnych do wszystkich obszarów, ochrony ludności cywilnej uciekającej przed działaniami wojennymi, zapewnienia ratującej życie opieki medycznej oraz ewakuacji rannych w działaniach wojennych, a także zapewnienia niezakłóconego powrotu osób wewnętrznie przesiedlonych, gdy tylko powrót do domów stanie się dla nich bezpieczny. Niezbędne jest większe wsparcie skierowane na szczególne potrzeby osób, które doświadczyły przemocy na tle seksualnym i na tle płci oraz przemocy seksualnej związanej z konfliktami zbrojnymi. Konieczne jest, by wszystkie władze w Iraku zapewniły, aby procedury sprawdzania bezpieczeństwa były w pełni zgodne z prawem krajowym i międzynarodowym i by obozy zachowywały charakter humanitarny i cywilny. W związku z obecną luką finansową w planie reakcji humanitarnej ONZ, UE podkreśla pilną potrzebę intensyfikacji wsparcia humanitarnego ze strony całej społeczności międzynarodowej, z uwzględnieniem potrzeb w całym Iraku. UE i jej państwa członkowskie znajdowały się w czołówce, jeżeli chodzi o międzynarodową reakcję humanitarną i nadal będą okazywały solidarność z obywatelami Iraku, zapewniając – zgodnie z zasadami humanitarnymi – pomoc humanitarną osobom będącym w największej potrzebie.

6. Aby zapewnić długoterminową stabilność w Iraku, UE uważa, że niezbędne jest, by rząd Iraku i przywódcy polityczni zaproponowali i wspierali proces sprawiedliwości przejściowej. Musi on obejmować środki umożliwiające postawienie Daisz przed wymiarem sprawiedliwości i rozliczenie za pogwałcenia i naruszenia praw człowieka, w tym za zbrodnie wojenne, zbrodnie przeciwko ludzkości i ludobójstwo, a także za czyny przeciwko osobom należącym do mniejszości. Dowody tych zbrodni muszą zostać zachowane, a naruszenia – udokumentowane. UE i jej państwa członkowskie są gotowe do wspierania rządu Iraku w tym procesie. W tym względzie przedmiotem szczególnego zainteresowania pozostaje kwestia zagranicznych bojowników terrorystycznych, zwłaszcza bojowników powracających. Nadal niezwykle ważne są współpraca i wymiana informacji z zainteresowanymi stronami, w sposób zgodny z prawem i przez odpowiednie kanały. UE apeluje do Iraku o przystąpienie do statutu rzymskiego Międzynarodowego Trybunału Karnego. UE apeluje także do władz Iraku o zagwarantowanie przejrzystego procesu rozpatrywania roszczeń prawnych, za pośrednictwem którego utracone mienie może zostać zwrócone prawowitym właścicielom. UE podkreśla ponadto znaczenie realizacji programów mających na celu demobilizację, ponowną integrację i edukację dzieci, które zostały zwerbowane przez zbrojne ugrupowania i stwierdza, że dzieci są zawsze ofiarami potrzebującymi wsparcia instytucjonalnego, socjalnego i ze strony społeczności. UE sprzeciwia się stosowaniu kary śmierci bez względu na okoliczności. Apeluje do rządu federalnego Iraku o wprowadzenie moratorium na egzekucje i apeluje także do regionalnego rządu Kurdystanu o ponowne wprowadzenie moratorium z zamiarem ostatecznego zniesienia kary śmierci.
7. UE z zadowoleniem przyjmuje starania rządu Iraku zmierzające do spełnienia wymogów promesy kredytowej MFW. UE podkreśla, że reformy finansowe i gospodarcze są pilnie potrzebne, by umożliwić Irakowi wstąpienie na ścieżkę ożywienia gospodarczego, odbudowy i trwałego rozwoju gospodarczego i społecznego. UE jest gotowa wносить dalszy wkład w starania Iraku na rzecz ożywienia gospodarczego i czynnie wspiera władze Iraku w pracach na rzecz usprawnienia usług publicznych, ulepszenia pluralistycznego zarządzania, zwalczania korupcji i zapewnienia równych praw dla wszystkich Irakijczyków, bez względu na ich pochodzenie etniczne, płeć, religię czy przekonania, zgodnie z iracką konstytucją. UE nalega, by władze Iraku przyspieszyły reformy finansowe i gospodarcze. Jest ona w gotowości do wspierania Iraku – w ścisłej koordynacji z MFW i Bankiem Światowym – w realizacji reform potrzebnych do wzmocnienia i dywersyfikacji gospodarki, co zaowocuje lepszymi możliwościami tworzenia miejsc pracy, także dla ludzi młodych, ułatwi powrót osób wysiedlonych i przyczyni się do stabilizacji społeczności lokalnych, zwiększając ich odporność. UE z zadowoleniem przyjmuje starania EBI oraz Iraku prowadzące do zakończenia negocjacji umowy ramowej ułatwiającej długoterminowe kredyty dla Iraku. UE nadal stanowczo wspiera mandat UNAMI.

8. UE podkreśla znaczenie bezpieczeństwa i praworządności dla stabilności na terenach wyzwolonych i w całym kraju. Niezbędne jest, by agencje bezpieczeństwa poprawiły stosunki z ludnością cywilną. W tym celu UE i jej państwa członkowskie już udzielają Irakowi wsparcia w sektorze bezpieczeństwa, m.in. poprzez szkolenie policji i wspieranie struktur antyterrorystycznych oraz agencji wywiadowczych, a także szkolenie wojskowe prowadzone dwustronnie przez niektóre państwa członkowskie. UE będzie dążyła do spójności działań z innymi partnerami międzynarodowymi, by lepiej sprostać potrzebom władz Iraku. W odpowiedzi na wniosek władz Iraku UE bada możliwość wysłania unijnego zespołu doradczego i wspomagającego ds. reformy sektora bezpieczeństwa, który będzie pomagał przy tej reformie, we współpracy i w porozumieniu z innymi partnerami międzynarodowymi.
9. Dotychczas 1,8 mln osób wewnętrznie przesiedlonych powróciło na tereny wyzwolone. UE z zadowoleniem przyjmuje to ważne osiągnięcie. UE uważa, że stabilizacja terenów wyzwolonych i bezpieczny, świadomy, dobrowolny i pozbawiony dyskryminacji powrót osób wewnętrznie przesiedlonych i uchodźców, zgodnie z międzynarodowymi normami ochrony, są niezwykle ważne dla długoterminowej stabilności Iraku. Irak musi przeprowadzić starania na rzecz stabilizacji, przy niezbędnym wsparciu społeczności międzynarodowej, w tym ONZ, i w koordynacji z nimi. Wobec powyższego EU apeluje do rządu Iraku, by poprzez dialog ze wszystkimi zainteresowanymi stronami i w pełni uwzględniając interesy odnośnych społeczności – w tym mniejszości takich jak jazydzi, chrześcijanie i Turkmeni – zapewnił pełne bezpieczeństwo, pluralistyczne zarządzanie i świadczenie podstawowych usług na terenach wyzwolonych, aby umożliwić osobom wewnętrznie przesiedlonym powrót do domów i sprawnie przeciwdziałać próbom manipulacji demograficznej. Środki te będą uzupełniały bieżące starania na rzecz przywrócenia podstawowych usług i środków utrzymania, także za pośrednictwem instrumentów finansowania stabilizacji w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP). Zakończenie tych starań sukcesem umożliwi Irakijczykom powrót do domów i zamieszkanie w nich, tym samym łagodząc związaną z przesiedleniami presję na sąsiednie państwa. UE apeluje do rządu Iraku o dalszą współpracę w ułatwianiu godnego, bezpiecznego i uporządkowanego powrotu obywateli Iraku do ich kraju, zgodnie z prawem międzynarodowym, w tym prawem dotyczącym praw człowieka, oraz zobowiązaniami Iraku wyrażonymi w umowie o partnerstwie i współpracy. Rada zachęca także Komisję i Wysokiego Przedstawiciela do dalszego prowadzenia bieżących rozmów z rządem federalnym Iraku na temat migracji: rozmowy te powinny obejmować wszystkie aspekty tego zjawiska w ramach wzajemnie korzystnego, wspólnego działania.

10. UE i jej państwa członkowskie należą do największych darczyńców na rzecz procesu stabilizacji i są gotowe zintensyfikować wsparcie. UE czynnie uczestniczy w koordynacji starań globalnej koalicji na rzecz stabilizacji, także jako koordynator tematyczny przy łagodzeniu zagrożenia wybuchami.
11. UE z zadowoleniem przyjmuje niedawne zainicjowanie przez Irak współpracy dyplomatycznej z sąsiednimi państwami. UE wzywa wszystkie kraje w regionie do podtrzymywania tych starań, do wspierania jedności, suwerenności i integralności terytorialnej Iraku, oraz do odegrania konstruktywnej roli we wspieraniu stabilności i pojednania w Iraku i w regionie ogółem. UE podkreśla znaczenie ulepszonej gospodarczej współpracy regionalnej dla dobrobytu Iraku i jego sąsiadów.
12. Działając na podstawie strategii regionalnej na rzecz Syrii i Iraku, a także uwzględniając zagrożenie ze strony Daisz, UE nadal stanowczo zobowiązuje się do wspierania Iraku w wychodzeniu z obecnego kryzysu, zwłaszcza przez realizację zawartej z Irakiem umowy o partnerstwie i współpracy (po jej ratyfikacji), co obejmuje współpracę w kwestii demokracji i praw człowieka, handlu i inwestycji oraz w kwestii migracji we wszystkich jej aspektach.
13. Na podstawie niniejszych konkluzji Rada zwraca się do Wysokiego Przedstawiciela i do Komisji Europejskiej o przedstawienie, w odpowiednim czasie, elementów strategii UE służącej zaangażowaniu w Iraku.
